

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE EN OG TREDIVTE BIND

TREDJE HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SÉRIE TOME 31 3me LIVRAISON

STATSKONTROLERED E PRODUKTIONER 1908

(SPIRITUS, ØL, SUKKER OG MARGARINE)

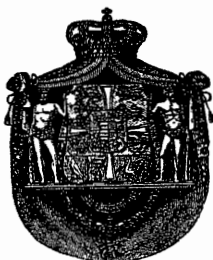
PRODUCTIONS CONTRÔLÉES 1908

(ALCOOL, BIERRE, SUCRE ET BEURRE ARTIFICIEL)

UDGIVET AF STATENS STATISTISKE BUREAU

PUBLIÉ PAR LE BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ÉTAT

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1909

Indholdsfortegnelse.

	Pag.
Indledning:	
I. Spiritus og Gær	5
II. Øl	11
III. Roesukker	15
IV. Margarine	18

Tabeller:

1 a. Produktion af Spiritus og Gær i Aaret 1908 i indenlandske Brænderier samt den deraf erlagte Afgift	20
1 b. Anvendt Materiale i indenlandske Brænderier i Aaret 1908	20
2. Produktion af skattepligtigt Øl 1908	22
3. Produktion af skattefrit Øl 1908.	22
4. Produktion af indenlandsk Roesukker 1908	24
5. Produktion af indenlandsk Margarine $\frac{1}{4}$ 1908— $\frac{31}{8}$ 1909	24

Table des matières.

	Pag.
Introduction:	
I. Alcool et levure.	
II. Bière.	
III. Sucre de betteraves.	
IV. Beurre artificiel.	

Tableaux:

1 a. Production d'alcool et de levure dans les distilleries du Danemark 1908 ainsi que le droit perçu.	
1 b. Matières des distilleries 1908.	
2. Production de bière contribuable 1908.	
3. Production de bière exempte d'impôt 1908.	
4. Production de sucre de betteraves indigène 1908.	
5. Production de beurre artificiel indigène $\frac{1}{4}$ 1908— $\frac{31}{8}$ 1909.	

Statens Statistiske Bureau i Juni 1909.

MICHAEL KOEFOED.

Jens Warming.

Indledning.

Introduction.

I. Spiritus og Gær. *Alcool et levure.*

Antallet af Brænderier i Danmark i Begyndelsen af Aaret 1908 var 31, der alle vare Dampbrænderier; desuden fandtes 6 Brænderier, der ikke have været i Drift. I København ligge 6 Brænderier, i Købstæderne 25, medens der paa Landet ikke læn- gere findes noget i Drift værende Brænderi; det sidste Brænderi, der var i Drift paa Landet, var det i den lille Vildmose i Jylland. Nedgangen i Antallet af Brænderier har stadig fortsat sig, som det vil ses af nedenstaaende Tabel.

Tabel 1. Produktion af Spiritus.
Production d'alcool.

	København <i>Copenhagen</i>		Købstæder og Handelspl. <i>villes de prov. et places</i>		Land- distrikter <i>communes rurales</i>		Hele Landet <i>Danemark</i>		Samlet Afgift <i>droit perçu</i>
	Antal Brænderier <i>distilleries</i>	Tilvirket 8° Spiritus produkt en alcohol à 0,474	Antal Brænderier <i>distilleries</i>	Tilvirket 8° Spiritus produkt en alcohol à 0,474	Antal Brænderier <i>distilleries</i>	Tilvirket 8° Spiritus produkt en alcohol à 0,474	Antal Brænderier <i>distilleries</i>	Tilvirket 8° Spiritus produkt en alcohol à 0,474	
		Mill. Pt.		Mill. Pt.		Mill. Pt.		Mill. Pt.	Mill. Kr.
1888-92 ¹⁾ gsntl. .	33	9,34	67	22,03	7	0,74	107	32,11	2,69
1893-97 gsntl. .	24	10,27	53	24,51	6	0,82	83	35,60	3,04
1898-1902 gsntl.	14	9,58	38	25,98	4	0,74	56	36,30	3,09
1903	9	8,75	30	25,86	4	0,54	43	35,15	3,00
1904	8	8,67	29	25,81	4	0,45	41	34,93	2,98
1905	8	8,59	28	25,83	4	0,38	40	34,80	2,97
1906	8	8,24	27	25,19	3	0,28	38	33,71	2,88
1907	7	7,56	26	24,07	1	0,00	34	31,63	2,70
1903-07 gsntl. .	8	8,36	28	25,35	3	0,33	39	34,04	2,91
1908	6	7,51	25	25,38	"	"	31	32,89	2,83

¹⁾ Produktionstallene for disse Aar ere for en Del beregnede som Følge af den da endnu delvis gældende Karrums-Beskatning (jfr. L. om Beskatning af Brænde- vinsbrænding af 1/4 1887).

Produktionen af Spiritus udgjorde i 1908: 15,591517 Potter à 100 % = 32,893495 Potter à 8°. Den producerede Mængde, der i øvrigt i de senere Aar stadig har været i Nedgang, saaledes at den i 1907 var ca. 6 Mill. Potter mindre end i 1902, viser atter en om end ringe Opgang i 1908.

Nedgangen i Produktionen har dog været mindre end Nedgangen i Antallet af Brænderier, idet der finder en stadig Koncentration af Produktionen Sted; denne finder sit Udtryk i en stigende Gennemsnitsproduktion pr. Brænderi: i Femaaret 1888—92 gsnrl. fremstillede hvert Brænderi 0,30 Mill. Potter, i 1893—97 0,43 Mill., i 1898—1902 0,65 Mill., i 1903—1907 0,87 og endelig i Aaret 1908 1,06 Mill. Potter.

Af den samlede Produktion falder omtrent en Fjerdedel paa de københavnske Brænderier, tre Fjerdedele paa Købstadbrænderierne. Af nedenstaaende Oversigt fremgaar det gennemsnitlig aarlig producerede Kvantum pr. Brænderi henholdsvis i København, Købstæder og Landdistrikter i de 4 sidste Femaar samt i 1908.

	København	Provins- købstæder	Landdistrikter	Hele Landet
	Mill. Pt.	Mill. Pt.	Mill. Pt.	Mill. Pt.
1888—92...	0,28	0,33	0,10	0,30
1893—97...	0,43	0,46	0,14	0,43
1898—1902.	0,68	0,68	0,19	0,65
1903—1907.	1,04	0,90	0,11	0,87
1908.....	1,25	1,01	"	1,06

Afgiften af Brændeovnsbrænding var i Følge Lov af 1. April 1887 fra og med 1892 18 Øre pr. Pot à 100 % Styrke efter Tralles Alkoholometer (8,532 Øre pr. Pot 8° Spiritus). Ved Lov af 8de Maj 1908 ændredes denne Afgift til 19 Øre for hver Liter à 100 % Styrke (svarende til 8,700 Øre pr. Pot 8° Spiritus). Denne Ændring traadte i Kraft fra og med 1. Juli s. A.

Afgiften indbragte i alt i Aaret 1908 2,832229 Kr. mod 2,698946 Kr. i 1907; der har altsaa været en Fremgang paa 133300 Kr., hvoraf ca. 108000 skyldes Produktionens Stigning, 25300 Kr. den forøgede Afgift i sidste Halvdel af Aaret.

Ved Lov 8de Maj 1908 indførtes tillige en Tillægsafgift

af 45 Øre (i de første 4 Aar, derefter 57 Øre) for hver Liter Spiritus af 100 % Styrke, som udleveres af Spritfabrikker eller Destillationsanstalter (Rektifikationsanstalter). Fritaget for denne Tillægsafgift er «almindelig Brændevin, baade fuselholdig og fuselfri, samt Akvavit, hvis Alkoholindhold kan undersøges ved Flydevægt, for saa vidt disse Varer have 47 % Alkoholstyrke eller derunder samt ere tilsatte Kommen, Kommenolie eller andre Ingredienser i en saadan Mængde, at de skønnes ikke at kunne anvendes til Forskæring af Vin eller som Tilsætning til spirituøse Drikke o. l.»; endvidere «de i øvrigt skattepligtige Varer, som under Toldkontrol udføres til fremmed eller toldfrit Sted, samt al denatureret Sprit, som er bestemt til teknisk Brug, Belysning, Kogning o. desl., naar Denatureringen er foregaaet efter de for Afgiftsgodtgørelse for saadan Spiritus gældende Regler».

Tillægsafgiften indbragte i Halvaaret 1. Juli—31. December 1908 499030 Kr. Den afgiftspligtige Produktion udgjorde:

	Potter 100 %	Kr.
Hovedstaden	618862	269071
Øerne i øvrigt	205686	89429
Jylland	323220	140530
Ialt...	1,147768	499030

Ved Udførsel af Spiritus samt ved Denaturering bliver Hovedafgiften tilbagebetalt med 24,3 Øre, Tillægsafgiften med 57,5 Øre (i de første 4 Aar efter Lovens Ikrafttræden, derefter med 72,8 Øre) for hvert Kilogram à 100 % efter Tralles Alkoholometer.

Der denatureredes i Halvaaret 1. Juli—31. December 1908 ialt 1,262663 Pd. (svarende til ca. 824000 Potter Spiritus à 100 %), hvorfor tilbagebetaltes 153414 Kr. af erlagt Hovedafgift, 92745 Kr. af erlagt Tillægsafgift (for 322591 Pd). Denatureringsmaaden fremgaar af omstaaende Oversigt (S. 8).

Den Del af Produktionen, der udførtes til Udlandet, og hvor Afgiften derfor ligeledes tilbagebetaltes, opgives her med det Kvantum, som Toldvæsenet i sine Udførselslister har opgivet som indenlandsk Sprit under Pos. 36 i den gamle, Løbe-Nr. 21—22 i

Spiritus, denatureret med	I alt denatureret Spiritus à 100 % Pd.	Heraf Spiritus, hvoraf erlægges Tillægsafgift Pd.	Tilbagebetalt	
			Hovedafg. Kr.	Tillægsafg. Kr.
Alm. Denatureringsmiddel (fuldstændig Denaturering)	943284	6460	114609	1857
Eddike	188149	185902	22860	53447
Terpentinolie	55172	54172	6704	15574
Andre Denatureringsmidler	76058	76057	9241	21867
I alt	1,262663	322591	153414	92745

den nye Toldlov. Mængden udgjorde herefter ca. 204000 Potter (reduceret til 8°) mod 230000 Potter i 1907. Hele denne Beregning af Udførselen hviler dog paa et usikkert Grundlag, da en Del af den under Pos. 36 som indenlandsk Spiritus opgivne Udførselsmængde kan være af udenlandsk Oprindelse, medens der paa den anden Side under mere eller mindre forædlede Former (Pos. 35, 37 og 38) udføres forskellige Kvanta, til hvis Produktion der for en Del er anvendt indenlandske Raastoffer.

Paa Grundlag af disse Udførselsmængder kunne Godtgørelserne beregnes til ca. 17400 Kr. i 1908. I Femaaret 1903—07 var Beløbet gsnth. aarlig 20,600 Kr., 1898—1902 20400 Kr., 1893—97 18900 Kr.; i de enkelte Aar kan Beløbet iøvrigt svinge ret stærkt.

Til Oversigt skal endelig nedenstaaende meddeles den samlede Brutto- og Nettoafgift af den indenlandske Spiritus.

Brændevinsbrændingsafgift	2,832229 Kr.
heraf tilbagebetalt for udført og denatureret Sprit	ca. 170800 Kr.
Tillægsafgift (¹ / ₇ — ³¹ / ₁₂ 08)	499030 Kr.
heraf tilbagebetalt for denatureret Sprit	92745 Kr.

Samlet Afgift (Netto)¹⁾ ca. 3,067700 Kr.

¹⁾ Bortset fra Efterbeskatningen (40 Øre pr. Liter ren Alkohol) af Beholdninger pr. 1. Juli, der paahvilede saavel indenlandsk som fremmed Spiritus (jfr. Lov No 91 8. Maj 1908 § 10), og som ikke kan specificeres mellem disse. Det til Efterbeskatning anmeldte skattepligtige Kvantum Spiritus (Beholdningerne ÷ 20 Liter for hver Beholdning) udgjorde ca. 1,714000 Potter.

Medens man i tidligere Aar kun har kunnet foretage en Beregning af det samlede Forbrug af Spiritus til personligt saavel som til industrielt Forbrug ved til den indenlandske Produktion at lægge det fra Udlandet til Forbrug indførte Kvantum og fradrage den mod Godtgørelse udførte indenlandske Spiritus, vil man fremtidig som Følge af de nye Beskatningsregler kunne skelne mellem Forbruget af Spiritus til Drikkevarer o. l. — henholdsvis i Form af almindelig Brændevin, Kommenakvavit etc.; eller som Spiritus til Forskæring — og det industrielle Forbrug (Kogesprit etc.). For 1908 har man dog endnu ikke kunnet foretage en saadan Opgørelse, da de nye Beskatningsregler først traadte i Kraft midt i Aaret. I nedenstaaende Oversigt er derfor Opgørelsen af Forbruget foretaget paa samme Maade som for de foregaaende Aar.

Tabel 2. Indførsel af Spiritus (8°), Udførsel og samlet Forbrug.

*Exportation d'alcool indigène en fûts (pos. 36 de la loi),
importation spéciale et consommation totale.*

	Indenlandsk Produktion	Indførsel til Forbrug	Udførsel af indenlandsk Spiritus paa Fustager	Samlet Forbrug	Beregnet Forbrug pr. Indbygger consumm. par hab.
	<i>production</i>	<i>importation</i>	<i>exportation</i>	<i>consommation</i>	<i>Potter</i>
	MILL. FT.	MILL. FT.	MILL. FT.	MILL. FT.	
1893—97 gsntl.	35,60	1,11	0,22	36,49	16,0
1898-1902 gsntl.	36,30	1,18	0,24	37,24	15,3
1903—07 gsntl.	34,04	1,26	0,24	35,06	13,6
1908.	32,89	1,74	0,11	34,52	13,0

Naar Hensyn tages til den samtidige Befolkningstilvækst, vil det ses, at Forbruget har været i stadig Nedgang; i Gennemsnit af Femaaret 1903—07, var det aarligt 13,6 Pot pr. Indbygger mod 15,3 og 16,0 i de to foregaaende Femaar. Samtidig maa det industrielle Forbrug antages snarere at være blevet større end mindre. Naar i 1908 baade Produktionen, og navnlig Indførselen, har været større end det foregaaende Aar, maa de nye Beskatningsregler antages at have været en medvirkende Faktor, saaledes at Produktionen og Indførselen fremskyndedes, inden Afgifterne forhøjedes. Frigivelsen af denatureret Spiritus efter 1. Juli kan have virket i samme Retning.

Af Gær producerede Brænderierne

i 1898—1902 gsntl.	3,572400 Pd.
i 1903	4,137300 -
i 1904	4,185100 -
i 1905	4,341700 -
i 1906	4,761700 -
i 1907	5,213300 -
i 1903—07 gsntl.	4,527800 -
i 1908	5,493500 -

Produktionen af Gær har saaledes, i Modsætning til Produktionen af Spiritus, været i stadig Stigning. Den største Gennemsnitsproduktion udviser de jyske, dernæst de københavnske Brænderier. Der indføres af Gær fra Udlandet kun 5 à 6000 Pd. aarlig; derimod udføres der af indenlandsk Gær 4 à 500000 Pd. aarlig.

Af Materiale til Fremstilling af Spiritus og Gær bruges henimod 100 Mill. Pd. Korn aarlig, $\frac{3}{5}$ Majs, $\frac{2}{5}$ indenlandske Kornsorter, særlig Byg; Nedgangen i Produktionen har navnlig sat sig Spor i et mindre Forbrug af Majs. De jyske Brænderier bruge tillige Kartoffler; Kartofflernes Anvendelse som Raastof retter sig dog i høj Grad efter Aarets Høst- og Prisforhold; de københavnske Brænderier bruge en i det hele og store stadig aftagende Mængde Ælbærme; Fabrikken i Vildmosen, der fremstillede Spiritus af Vædske af Tørv, ophørte med sin Virksomhed i 1907.

Tabel 3. Anvendt Materiale ved Produktionen af Spiritus og Gær.

Matières employées à la production d'alcool et de levure.

	Majs <i>maïs</i>	Andre Kornsorter <i>autres céréales</i>	Kar- tofler <i>pommes de terre</i>	Øl- bærme <i>lie de bierre</i>	Vædske af Tørv <i>extrait de tourbe</i>
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Tdr.	Tdr.
1893—97 gsntl. . .	58,21	44,07	12,03	11229	›
1898—1902 gsntl. .	65,89	39,11	10,93	9805	›
1903	62,36	39,63	12,63	6580	›
1904	62,62	39,37	5,92	6841	416
1905	61,96	38,00	12,59	6791	3372
1906	59,69	38,09	9,13	7233	8695
1907	56,02	40,09	2,78	1115	526
1903—07 gsntl. . .	60,53	39,04	8,61	5712	2602
1908	56,14	40,76	10,95	1006	›

II. Øl. *Bierre.*

Antallet af Bryggerier var ved Udgangen af 1908 352; heraf producerede 2 kun skattepligtigt, 35 skattepligtigt og skattefrit og 315 kun skattefrit Øl. Fordelingen mellem Hovedstaden, Købstæderne og Landdistrikterne fremgaar af følgende Oversigt:

	Bryggerier med Produktion af			Tilsammen
	kun skattepligtigt Øl	skattepligtigt og skattefrit Øl	kun skattefrit Øl	
Hovedstaden.....	1	3	7	11
Købstæderne	1	32	114	147
Landdistrikterne ..	»	»	194	194
Hele Landet	1908	2	35	352
	1907	2	36	362

Produktionen af skattepligtigt Øl (o: Øl indeholdende $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent Alkohol eller derover) udgjorde i 1908 801448 Tdr.; heraf producerede de 4 Hovedstadsbryggerier over to Tredjedele, de 33 Provinsbryggerier knap en Tredjedel.

Til Sammenligning med de foregaaende Aar anføres nedenstaaende Tabel 4:

Tabel 4. Produktion af skattepligtigt Øl.

Production de la biere contribuable.

Antal Bryg- gerier <i>brasseries</i>	Tilvirket Øl <i>production</i>			Beskattet til For- brug i Indlandet <i>con- sommât. indigène</i>	Betalt Afgift <i>droit perçu</i>	Udførsel til Udlandet uden Af- gifts- erlæggelse <i>exportation sans droit payé</i>
	København (m. Tuborg) <i>Copenhagen</i>	Købstæder og Høpl.) <i>villes de prov.</i>	I alt <i>total</i>			
	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	Mill. Kr.	1000 Tdr.
1892.....	43	398	548	495	3,46	16
1893—97 gsntl. .	41	454	628	573	4,19	14
1898—1902 gsntl.	43	542	753	685	6,09	17
1903.....	44	487	710	659	5,93	21
1904.....	43	496	730	655	5,90	20
1905.....	42	438	674	642	5,78	22
1906.....	39	494	755	689	6,20	25
1907.....	38	498	754	693	6,24	27
1903—07 gsntl. .	41	483	725	668	6,01	23
1908.....	37	531	802	719	6,47	25

1) Frederiksberg er i denne Oversigt medregnet herunder.

Bryggeriernes Gennemsnitsproduktion har været stærkt stigende, oprindelig fordi selve Produktionen voksede, senere, da denne nærmest stagnerede, fordi Antallet af Bryggerier tog af; særlig udpræget har denne Udvikling været i København, hvor Gennemsnitsproduktionen i Femaaret 1893—97 aarlig udgjorde 56000 Tdr., i 1898—1902: 90000, i 1903—07: 115000 Tdr. I 1908 har der baade for Hovedstads- og Provinsbryggerierne været en ret betydelig Fremgang i Produktionen.

Afgiften til Statskassen har indbragt 6,467731 Kr.; den beløb sig iflg. Lov 11. Maj 1897 til 9 Kr. pr. Td.¹⁾; i Tidsrummet 1. Maj 1897 til 31. Marts 1902 var der dog nogen Nedsættelse i Afgiften for de første 6000 Tdr., som hvert enkelt Bryggeri aarlig udleverede til Forbrug, og fra Ølskattens Indførelse (1. Oktober 1891) til 1. Maj 1897 var Afgiften kun 7 Kr. Afgiftens Provenu i de anførte Aar er altsaa ikke proportionalt med Produktionen.

Det indenlandske Forbrug, i 1908: 718637 Tdr., er noget mindre end Produktionen, dels som Følge af Svind ved Eftergæring, ved Uheld under Lagringen o. l. og dels som Følge af Udførselen til Udlandet og til Skibsforsyning, der i 1908 udgjorde 24627 Tdr.

Ifølge den af Generaltolddirektoratet i Ministerialtidende meddelte Beretning om Resultaterne af Loven af 1. April 1891 om en Ølskat m. m. i Driftsaaret $\frac{1}{10}$ 1907 til $\frac{30}{9}$ 1908 viser det sig for øvrigt, at hele Merforbruget i de sidste Aar af skattepligtigt Øl falder paa de mindst alkoholholdige Sorter, lettere Lagerøl, Pilsnerøl og desl. (med 3 à 4 pCt. Alkohol), medens der samtidig har været Nedgang i Brugen af de stærkere Sorter med $3\frac{3}{4}$ à $5\frac{1}{2}$ pCt. Ifølge den nævnte Beretning var Forbruget i 19^{07/08} af lettere Øl 391000 Tdr. (i 19^{06/07} 338000 Tdr.), af stærkere 334000 Tdr. (i 19^{06/07} 344000 Tdr.). Der er her i de senere Aar sket en betydelig Forskydning, idet Forbruget af det lettere skattepligtige Øl endnu i 19^{01/02} kun udgjorde knap en Tredjedel af hele Forbruget.

Af samme Beretning fremgaar det, at der ogsaa i Brugen af

¹⁾ Fra 1. Jan. 1909 Kr. 6,85 pr. Hektoliter, jfr. Lov 17. Dec. 1908.

de skattefri Ølsorter sker en Tilnærmelse til Skattegrænsen, idet der i de senere Aar har været en betydelig Stigning i Forbruget af lagrede, saavel over- som undergærede Sorter, saasom Kroneøl, Kronepilsner, «lys og mørk skattefri» o. desl. Medens Forbruget heraf i 19^{01/02} var 68000 Tdr., var det i 19^{06/07} 116000 Tdr., hvoraf 30200 Tdr. undergæret; i 19^{07/08} var det dog atter noget lavere, nemlig 112000 Tdr., hvoraf 24000 Tdr. undergæret.

Skattefrit Øl produceredes som foran nævnt af 350 Bryggerier i 1908. Antallet har i de senere Aar stadig været i Nedgang.

Tabel 5. Produktion af skattefrit Øl.

Production de la bierre exempte d'impôt.

	Antal Bryggerier brasseries	Tilvirket Øl bierre				Forbrug i Indlandet consommat. indigène 1000 Tdr.
		København ville de Copenhague	Provins- købstæder og Hdpl. 2)	Landdi- strikter comm. rurales	I alt total	
		1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	
18 ^{01/02} 1)	306	245	431	216	892	884
18 ^{02/03} —18 ^{06/07} gsntl.	334	234	471	262	967	960
18 ^{07/08} —19 ^{01/02} gsntl.	378	242	540	324	1,106	1,099
19 ^{02/03}	382	257	531	323	1,111	1,101
19 ^{03/04}	382	272	545	338	1,155	1,144
19 ^{04/05}	379	274	563	346	1,183	1,175
19 ^{05/06}	369	282	578	323	1,183	1,171
1907	360	282	569	292	1,143	1,134
19 ^{02/03} —1907 gsntl. .	374	274	557	324	1,155	1,145
1908	350	277	577	311	1,165	1,155

1) Indtil 1906 omfatte de aarlige Indberetninger Tidsrummet 1. Juni—31. Maj.

2) Frederiksberg er i denne Oversigt medregnet herunder.

Produktionen af skattefrit Øl har været i stadig Fremgang, kun afbrudt af en mindre Nedgang i 1907.

Medens Produktionen af skattepligtigt Øl har sit Hovedsæde i København, produceres af det skattefri Øl Halvdelen i Købstæderne, ca. en Fjerdedel i Landdistrikterne og ligeledes kun ca. en Fjerdedel i København; Produktionen af skattefrit Øl er ogsaa i langt mindre Grad samlet paa enkelte store Bedrifter.

Omstaaende Tabel 6 giver Oplysning om det i Bryggerierne benyttede Materiale i de sidste Aar.

Tabel 6. Anvendt Materiale til Produktion af Øl.

Matières employées à la production de la bière.

		Kornsorter (undt. Majs og Ris)			
		<i>céréales (sauf maïs et riz)</i>			
		Majs <i>maïs</i>	Ris <i>riz</i>	Sukker <i>sucré</i>	
	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	
Til skattepligtigt Øl <i>bière contribuable</i>	1898—1902 gsntl.	39,299757	4,274124	348317	48603
	1903—07 gsntl.	37,363807	1,560790	811375	54631
	1908	39,205666	1,574920	1,375200	68617
Til skattefrit Øl <i>bière exempte d'impôt</i>	18 ⁹⁷ / ₀₈ -19 ⁰¹ / ₀₂ gsntl.	31,917419	3,423540	18910	227057
	19 ⁰² / ₀₃ —07 gsntl.	32,046060	2,745740	1865	815263
	1908	31,256831	3,243446	"	1,396896
Til hele Ølproduktionen <i>total</i>	1898—1902 gsntl.	71,217176	7,697664	367227	275660
	1903 (19 ⁰² / ₀₃) . . .	70,585901	3,645844	557840	423021
	1904 (19 ⁰³ / ₀₄) . . .	70,463869	4,088073	691567	744041
	1905 (19 ⁰⁴ / ₀₅) . . .	67,112593	4,561225	660650	810465
	1906 (19 ⁰⁵ / ₀₆) . . .	70,799492	4,267985	1,011900	1,068506
	1907	68,087477	4,969526	1,144243	1,303439
	1903—07 gsntl.	69,409866	4,306531	813240	869894
1908	70,462497	4,818366	1,375200	1,465513	

Der anvendtes i Aaret 1908 i alt af indenlandske Kornsorter (hovedsagelig Byg) 70,5 Mill. Pd., af Majs 4,8 Mill. Pd., af Ris 1,4 Mill. Pd. og af Sukker 1,5 Mill. Pd. — i alt 78,2 Mill. Pd. til Produktionen af 1,967000 Tdr. Øl. Desuden anvendtes i 1908 henholdsvis 533000 og 390000 Pd. Humle til skattepligtigt og skattefrit Øl. Til hver Td. Øl, skattepligtigt og skattefrit, medgaar henholdsvis ca. 49 og 27 Pd. indenlandske Kornsorter, 2 og 3 Pd. Majs, $\frac{1}{8}$ og 1 Pd. Sukker og $1\frac{1}{2}$ Pd. Ris til skattepligtigt Øl.

Det samlede indenlandske Forbrug af Øl kan beregnes ved til det til Forbrug afgiftsberigtigede, skattepligtige Øl at lægge det fra Udlandet til Forbrug indførte samt Forbruget af skattefrit Øl, hvoraf formentlig intet indføres. Om Hjemmebrygning af Øl foreligger der ingen Opgørelse; den maa dog nærmest antages at have været nedadgaaende samtidig med, at Bryggeriernes Produktion er stegen.

Som det fremgaar af omstaaende Tabel 7 har det samlede Forbrug af Øl — beregnet paa ovennævnte Maade — i 1908 i alt været 1,874500 Tdr., hvoraf Forbruget af udenlandsk Øl kun

Tabel 7. Samlet Forbrug af Øl.
Consommation de biere.

	Skattepligtigt Øl <i>biere contribuable</i>			Skattefrit Øl ¹⁾ <i>biere exempte</i> Forbrug	I alt <i>total</i>
	Forbrug af indenlandsk Øl <i>cons. de b. indigènes</i>	Forbrug af fremmed Øl <i>cons. de b. étrangères</i>	Samlet Forbrug <i>cons. totale</i>		
	Tdr.	Tdr.	Tdr.	Tdr.	Tdr.
1898—97 gsntl.	572829	456	573285	960041	1,533326
1898—1902 gsntl. ...	685295	415	685710	1,098657	1,784367
1903	659198	742	659940	1,101486	1,761426
1904	655062	724	655786	1,143800	1,799586
1905	642065	788	642853	1,174596	1,817449
1906	689262	780	690042	1,171443	1,861485
1907	693339	720	694059	1,134144	1,828203
1903—07 gsntl.	667785	751	668536	1,145094	1,813630
1908	718637	750	719387	1,155097	1,874484

¹⁾ Indtil 1906 er Aarsopgørelsen for $\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{6}$.

udgør en meget ringe Part. Sættes Ølforbruget i Forhold til Befolkningen, viser det sig, at det i de senere Aar har været i Tilbagegang, saavel hvad det skattepligtige som det skattefri angaar.

Beregnet pr. Indbygger var Forbruget nemlig:

	Skattepligtigt Øl	Skattefrit Øl	I alt
1893—1897 gsntl.	36,3 Pt.	57,4 Pt.	93,7 Pt.
1898—1902 —	40,6 —	61,5 —	102,1 —
1903—1907 —	37,4 —	60,5 —	97,9 —
1908	39,0 —	59,0 —	98,0 —

I de enkelte Aar kan Forbruget iøvrigt paavirkes af Vejrforholdene (større Forbrug i varme end i kolde Somre) og de almindelige økonomiske Forhold. I 1908 have disse Forhold nærmest virket i modsat Retning, saaledes at Forbruget svarede til de nærmest foregaaende Aars, om end med en Forskydning over imod skattepligtigt Øl.

III. Roesukker.

Sucre de betteraves.

Antallet af Roesukkerfabrikker var i 1908 det samme, som det har været siden 1897, nemlig 7, hvoraf 3 ere beliggende paa Lolland, 1 paa Falster, 1 paa Møen og 2 paa Fyn.

Produktionen udgjorde i alt 132,595092 Pd., hvoraf 54,444468 Pd. Sukker mørkere end Amsterdammer Standard Nr. 19 og 78,150624 Pd. lig med eller lysere end Amst. Stand. Nr. 19. Afgiftsberigtiget til Forbrug blev henholdsvis 47,594422 Pd. og 72,386175 Pd., i alt 119,980597 Pd. Fabrikernes Virksomhed koncentrerer sig om Aarets sidste Maaneder, og det producerede Sukker gaar da i Almindelighed over paa Kreditoplag og bliver afgiftsberigtiget i Løbet af det følgende Aar. Tallene for Produktion og Forbrug dække saaledes ikke hinanden; det er snarere det ene Aars Produktion, der svarer til det følgende Aars Forbrug.

Agiften¹⁾ af indenlandsk Roesukker ($2\frac{1}{4}$ Øre pr. Pd. af det mørkere, $\frac{8}{7} \times 2\frac{1}{4}$ Øre for det lysere; jfr. Lov 1. April 1891 og Lov 24. Marts 1877) har i 1908 indbragt 4,156090 Kr., hvoraf for det mørkere Sukker 1,070875 Kr. og for det lysere 3,085215 Kr.

En Sammenstilling mellem de her for 1908 anførte Data med tidligere Aar findes i nedenstaaende Tabel 8.

Tabel 8. Produktion af Roesukker.

Production de sucre de betteraves.

	Tilvirket <i>sucre</i>			Afgiftsber. <i>frappé de droit</i>		Betalt Afgift <i>droit perçu</i>		Udført (kun mørkere) <i>exporté (foncé tout)</i>
	mørkere <i>foncé</i>	lysere <i>clair</i>	tilsammen <i>total</i>	i alt <i>total</i>	deraf mørkere <i>dont foncé</i>	i alt <i>total</i>	deraf for mørkere <i>dont foncé</i>	
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Pd.
1888—92 gsntl. .	39,69	0,64	40,33	38,24	37,77	2,76	2,75	2,29
1893—97 gsntl. .	71,98	8,64	80,62	60,27	54,79	1,37	1,23	8,09
1898—1902 gsntl.	59,93	29,09	89,02	85,18	57,74	2,00	1,30	4,45
1903	42,41	49,32	91,73	84,34	48,64	2,01	1,09	2,11
1904	38,45	49,80	88,25	92,54	50,29	2,22	1,13	0,01
1905	70,68	59,26	129,94	90,62	42,93	2,19	0,97	0,00
1906	64,00	68,43	132,43	123,22	55,45	2,99	1,25	0,00
1907	42,26	62,06	105,32	134,87	71,89	3,24	1,62	0,00
1903—07 gsntl. .	51,76	57,77	109,53	105,12	53,84	2,53	1,21	0,42
1908	54,44	78,15	132,59	119,98	47,59	4,16	1,07	0,00

¹⁾ Ændret fra 1. Jan. 1909 i Henhold til Lov 27. Maj 1908.

Produktionen af Roesukker har i det hele taget været i stærk Fremgang, om end denne langt fra har været jævn fra Aar til Aar. Saaledes vise Tallene for 1907, som Følge af Roehøstens ringe Mængdeudbytte, en betydelig Nedgang i Sammenligning med de to foregaaende Aar; men i 1908 er Produktionen naaet op til samme Højde som i 1906, det Aar, der hidtil stod med den største Produktion, ja er endog naaet noget op derover. Inden for Produktionen foregaar der en stadig Forskydning i Retning af, at Hovedvægten lægges paa det lysere Sukker; i 1908 udgjorde Produktionen heraf over $\frac{3}{5}$ af det hele, mod i Gennemsnit af det nærmest forudgaaende Femaar noget over Halvdelen, i Femaaret 1898—1902 en Tredjedel og i 1893—97 en Tiendedel; før den Tid produceredes omtrent udelukkende mørkt Sukker.

Den i 1908 afgiftsberigtigede Mængde var mindre end i de to foregaaende Aar — svarende til, at Produktionsudbyttet gik ned i 1907. Denne Nedgang blev dog mere end opvejet ved en betydelig forøget Indførsel af fremmed Sukker, saaledes at det samlede til Forbrug berigtigede Kvantum blev større end i noget tidligere Aar. Beregnet pr. Indbygger er Sukkerforbruget nu omtrent dobbelt saa stort som for en Snes Aar siden.

Tabel 9. Forbrug af Sukker.

Consommation de sucre.

	Afgifts-berigtiget indenl. Sukker <i>sucre indigène frappé de droit</i>	Indgaaet til Forbrug fra Udlandet <i>entré de l'étranger à la consommation</i>	Samlet Forbrug <i>consommation totale</i>	Forbrug pr. Indb.
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Pd.
1888—92 gsntl.	38,24	39,56	77,80	35,7
1893—97 gsntl.	60,27	46,19	106,46	46,8
1898—1902 gsntl.	85,18	50,19	135,37	55,7
1903—07 gsntl.	105,12	60,72	165,84	64,4
1908	119,98	74,98	194,96	73,3

Udførselen af indenlandsk Sukker, der i 1896 beløb sig til over 15 Mill. Pd., men som siden stadig har været i Tilbagegang, er i de sidste Aar saa godt som ophørt (i 1908 udførtes 5000 Pd.).

Dette staar i Forbindelse med, at Udførselen overvejende bestod af et Efterprodukt, hvoraf Hjemmeforbruget har været i stærk Stigning. I de sidste Aar er hertil yderligere kommet de Forholdsregler, der ere truffene af forskellige af de Lande, der indgaa under Brysselerkonventionen (som hidtil ikke har været tiltraadt af Danmark).

Af det af Roemelasse, ²et Affaldsprodukt fra Roesukkerfabrikationen, fremstillede Melassefoder udførtes i 1908 5,75 Mill. Pd. Ligeledes udføres der spiselig Sirup — i 1908 5,15 Mill. Pd. — der er fremstillet paa Sukkerraffinaderierne, som dog behandle baade dansk og fremmed Sukker.

IV. Margarine.

Beurre artificiel.

Af Margarinefabrikker fandtes der ved Udgangen af Finansaaaret 19^{08/09} her i Landet 16. Antallet var det samme som ved Udgangen af det foregaaende Aar. I en længere Aarrække har Antallet af Fabrikker været omtrent det samme.

I det nævnte Aar produceredes i alt 58,058679 Pd. Margarine, hvoraf den Andel, der falder paa de 7 Fabrikker paa Øerne, er ca. ¹/₄, de 9 jyske Fabrikkers Andel ca. ³/₄.

I nedenstaaende Tabel 10 er til Sammenligning anført Pro-

Tabel 10. Produktion og Forbrug af Margarine.

Production et consommation de beurre artificiel.

	18 ^{98/94} — 18 ^{97/98} gsntl.	18 ^{98/99} — 19 ^{02/03} gsntl.	19 ^{03/04} — 19 ^{07/08} gsntl.	19 ^{06/07}	19 ^{07/08}	19 ^{08/09}
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Produktion af Margarine <i>production de beurre artificiel</i>	18,26	35,09	47,77	51,25	54,22	58,06
Overskudsindførsel <i>excès d'importation</i>	3,10	5,35	5,23	6,60	6,57	3,70
Forbrug <i>consommation</i> .	21,36	40,44	53,00	57,85	60,79	61,76

duktionen i en Række tidligere Aar samt Overskudsindførselen af fremmed Margarine, hvilke tilsammenlagte give Forbruget. I Tallene for Indførselen er fradraget den fremmede Margarine, der bearbejdes af Blandingsanstalter her i Landet, og som er medregnet i Tallene for den indenlandske Produktion.

Produktionen af Margarine har som sædvanlig været stigende; i 1908/09 var den henvend 4 Mill. Pd. større end i det foregaaende Aar, medens Indførselen af fremmed Margarine var betydelig mindre. Dog har Forbruget været i stadig Opgang; beregnet pr. Indbygger er det aarlige Forbrug nu ca. 23 Pd., medens det for 5 Aar siden var ca. 16 Pd. og for en halv Snes Aar siden kun ca. 10 Pd.

Om de til Margarineproduktionen anvendte Raastoffer havest følgende Oplysninger. Foruden en Del Smør og fremmed Margarine anvendtes (i Mill. Pd.):

	1905/06	1906/07	1907/08	1908/09
Oleomargarin	10,3	12,5	11,6	10,7
Neutral lard	12,8	11,1	12,0	13,7
Premier jus	6,0	7,0	8,4	8,7
Kokosolie	3,9	3,2	3,8	5,7
Arachid- og Cottonolie	4,2	2,2	2,0	2,9
Sesamolie	0,7	4,4	4,4	4,4
Andre Fedtstoffer	1,1	1,0	2,2	1,9

Med Hensyn til Stigningen i Forbruget af Sesamolie, jfr. Lov 23. Juni 1905.

Tabel 1 a. Produktion af Spiritus og Gær i Aaret 1908
Production d'alcool et de levure dans les distilleries

	Brænderiernes <i>distille-</i>
	Helt eller til Dels i Drift <i>fonctionnant</i>
Hovedstaden (København—Frederiksberg) <i>Copenhague</i> . . .	6
Øernes Købstæder og Handelspladser <i>villes des îles</i>	10
Jyllands Købstæder <i>villes du Jutland</i>	15
Jyllands Landdistrikter <i>communes rurales du Jutland</i> . .	"
Tilsammen <i>total</i> . . .	31

Ann. Af indenlandsk Spiritus kan Udførselen i 1908 anslaaes til ca. 204000
 (¹/₇—³¹/₁₂) i alt 1,262663 Pd., hvorfor tilbagebetalt 246158 Kr.

¹) Heraf 1 almindeligt Brænderi, Resten Dampbrænderier.

Tabel 1 b. Anvendt Materiale i
Matières des

	Udelukkende til Frem- <i>exclusivement pour</i>	
	Majs <i>maïs</i>	Andre Kornsorter <i>autres céréales</i>
	Pd.	Pd.
Hovedstaden (København—Frederiksberg) <i>Copenhague</i> . .	10,297898	2,592445
Øerne <i>îles</i>	10,781802	2,533018
Jylland <i>Jutland</i>	22,807458	4,755638
Tilsammen <i>total</i> . . .	43,887158	9,881101

indenlandske Brænderier samt den deraf erlagte Afgift.
du Danemark 1908 ainsi que le droit perçu.

Antal ries	Tilvirket Spiritus production		Betalt Afgift <i>droit perçu</i>	Tilvirket Gær <i>levure</i>	
	Ikke i Drift <i>non-fonct.</i>	100 %			Reduceret til 8° à 47,4 p. 100
		Potter	Potter	Kroner	Pd.
"		3,562071	7,514917	647210	1,231800
4 ¹⁾		3,333278	7,032232	605453	815100
1		8,696168	18,346346	1,579566	3,446600
1		"	"	"	"
6		15,591517	32,893495	2,832229	5,493500

Potter à 8° og den derfor tilbagebetalte Afgift til ca. 17400 Kr. Der denatureredes

indenlandske Brænderier i Aaret 1908.
distilleries 1908.

stilling af Spiritus <i>la prod. d'alcool</i>		Til Fremstilling af Spiritus og Gær <i>pour la prod. d'alcool et de levure</i>		Samlet For- brug af Majs <i>le maïs employé</i>	Samlet For- brug af andre Kornsorter <i>les autres céréales employées</i>
Kartofler <i>pommes de terre</i>	Ølbærme <i>lie de la bière</i>	Majs <i>maïs</i>	Andre Kornsorter <i>autres céréales</i>		
Pd.	Tdr.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
"	1006	2,670050	7,850137	12,967948	10,442582
"	"	1,995196	5,414567	12,776998	7,947585
10,952000	"	7,586577	17,613173	30,394035	22,368811
10,952000	1006	12,251823	30,877877	56,138981	40,758978

Tabel 2. Produktion af
Production de biere
 Produktion, Afgift, Forbrug, Udførsel samt
Production, droit, consommation, exportation

	Antal Bryggerier <i>brasseries</i>		Tilvirket skatte- pligtigt Øl <i>production</i>
	I alt <i>total</i>	Heraf til- lige med skattefri Produktion <i>dont mixtes</i>	
Hovedstaden (København—Frederiksberg) ¹⁾ <i>Copenhague</i>	4	3	Tdr. 566594
Øernes Købstæder og Handelspladser <i>villes des îles . . .</i>	17	16	106827
Jyllands Købstæder <i>villes du Jutland</i>	16	16	138027
Tilsammen <i>total</i>	37	35	801448

¹⁾ Tuborg Bryggerier er medregnet herunder.

Tabel 3. Produktion af
Production de biere
 Produktion, Forbrug samt det til
Production, consommation ainsi

	Antal Bryggerier <i>brasseries</i>	
	I alt <i>total</i>	Heraf til- lige med skatte- pligtig Produktion <i>dont mixtes</i>
Hovedstaden (København—Frederiksberg) <i>Copenhague . .</i>	10	3
Øernes Købstæder og Handelspladser <i>villes des îles . . .</i>	76	16
Øernes Landdistrikter <i>communes rurales des îles</i>	104	"
Jyllands Købstæder og Handelspladser <i>villes du Jutland</i>	70	16
Jyllands Landdistrikter <i>communes rurales du Jutland .</i>	90	"
Tilsammen <i>total . . .</i>	350	35

skattepligtigt Øl 1908.

contribuable 1908.

det til Fremstillingen anvendte Materiale.

ainsi que matières de production.

Forbrug i Indlandet (afgiftsberigtiget) <i>consommation</i>	Betalt Afgift <i>droit perçu</i>	Udførsel til Ud- landet (uden Afgiftser- læggelse) <i>exportation</i>	Anvendt Materiale <i>matières employées</i>				
			Kornsorter undt. Majs og Ris <i>céréales indigènes</i>	Majs <i>maïs</i>	Ris <i>riz</i>	Sukker <i>sucré</i>	Humle <i>houblon</i>
Tdr.	Kroner	Tdr.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
484784	4,363058	23570	26,513076	165600	1,368960	26400	368449
103054	927482	660	5,376288	660020	"	"	66436
130799	1,177191	397	7,316302	749300	6240	42217	98414
718637	6,467731	24627	39,205666	1,574920	1,375200	68617	533299

skattefrit Øl 1908.

exempte d'impôt 1908.

Fremstillingen anvendte Materiale.

que matières de production.

Tilvirket skattefrit Øl <i>production</i>	Forbrug <i>consommation</i>	Anvendt Materiale <i>matières employées</i>			
		Kornsorter undt. Majs og Ris <i>céréales indigènes</i>	Majs <i>maïs</i>	Sukker <i>sucré</i>	Humle <i>houblon</i>
Tdr.	Tdr.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
373183	371303	10,871940	1,846755	403382	129250
295279	292468	7,679107	628605	273165	97194
200894	200894	4,861275	329603	284265	78953
186382	180827	5,182944	355796	247241	54716
109605	109605	2,661565	82687	188843	30231
1,165343	1,155097	31,256831	3,243446	1,396896	390344

Tabel 4. Produktion af indenlandsk Roesukker 1908.*Production de sucre de betteraves indigènes 1908.*

Produktion, Forbrug, Afgift og Udførsel.

Production, consommation, droit perçu, exportation.

	Sukker mørkere end Amsterdamer Standard Nr. 19 <i>sucre (< no 19)</i>	Sukker lig med eller lysere end Amsterdamer Standard Nr. 19 <i>sucre (> no 19)</i>	Tilsammen <i>total</i>
	Pd.	Pd.	Pd.
Tilvirket Roesukker: <i>production:</i>			
Fabrikken Stege	217107	18,017768	18,234875
— Nykøbing F.	22,336135	3395	22,339530
— Højbygaard	12,032600	"	12,032600
— Maribo	12,086256	11,258967	23,345223
— Naskov	÷ 98310 ¹⁾	39,486011	39,387701
— Odense	7,798272	18600	7,816872
— Assens	72408	9,365883	9,438291
Tilsammen <i>total</i>	54,444468	78,150624	132,595092
Roesukker til Forbrug	47,594422	72,386175	119,980597
(efter Afgiftserlæggelse) <i>consommation</i>	Kr.	Kr.	Kr.
Betalt Afgift <i>droit perçu</i>	1,070875	3,085215	4,156090
	Pd.	Pd.	Pd.
Udførsel af Roesukker	5000	"	5000
(uden Afgiftserlæggelse) <i>exportation</i>			

¹⁾ Til Produktionen anvendes en Del Roesukker, som derfor afskrives i Oplaget og fradrages de paagældende Fabrikkers Produktionskvanta. For Fabrikken i Naskov har i 1908 disse Fradrag for det mørkere Sukkers Vedkommende oversteget Produktionen.

Tabel 5. Produktion af indenlandsk Margarine ¹/₄ 1908—³¹/₃ 1909.*Production de beurre artificiel ¹/₄ 1908—³¹/₃ 1909.*

	Antal af Fabrikker <i>fabriques</i>	Tilvirket Mængde <i>production</i>
		Pd.
Øerne <i>îles</i>	7	14,709313
Jylland <i>Jutland</i>	9	43,349366
Tilsammen <i>total</i>	16	58,058679